

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac Ex Probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniae Agrippinae, 1713

Q. 38. Quid judicari debeat in dubio de plena advertentia vel de pleno consensu.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42521

est expressa cognitio volitionis habitæ, non relinquuntur species rememorativæ illius, cum species rememorativæ sint species cognitionum habitarum circa objecta, uti probabilis docetur in animastica, hinc ab hominibus sæpe committuntur talia peccata inadvertentiæ; etiam mortalia, quamvis postea non recordentur, & per accidens non possint se de illis accusare in specie, & ob hoc dicit *Apost. 1. ad Corinth. 4. Nihil mihi conscius sum, sed non in hoc justificatus sum: Et David ps. 18. v. 13. petit mundari ab occultis, Oviedo n. 55. Compt. d. 104. l. 4. n. 6.*

225. 7. Etiam multa mortalia fiunt cum passione, uti patet in peccatis iræ & luxuriæ, quæ in tantum sunt minus gravia, quantum passio minuit libertatem. Similiter potest peccari mortaliter ex metu gravi, quamvis enim tunc adsit aliquid involuntarii, tamen actio est simpliciter voluntaria, & aliqui dicunt illam involuntarietatem esse in alio actu concomitante, quo velle abesse metum, & consequenter omittere actionem, ad quam urget metus.

226. Q. 38. Quid judicari debeat in dubio de plena advertentia vel de pleno consensu. R. Qui timoratur conscientiam, nec solet plenè advertens consentire, potest in dubio credere se non plenè consensisse, quia ex communiter contingentibus est prudens præsumptio, uti communiter notant Auctores, quos retuli l. 1. n. 546., nullam addentes præterea conjecturam; quæ licet opus non sit, tamen, quod dictum est, maxime valet, si præterea accedat una ex conjecturis, quæ ibidem dedimus à n. 547. Etiam utile erit considerare doctrinam, quam tradit *Christoph. Scot.*

ver Theol. Ascet. p. 1. f. 6. c. 6. n. 6., his verbis:
 1. Objecti peccaminosi representatio facta sensibus ex-
 ternis, internis, rationi &c. peccatum non est. 2. Mo-
 tus sensualitatis representationem consequens & ratio-
 nem praeveniens nec ipse peccatum est, cum sit naturalis
 & ex fomite contra voluntatem, vel sine ea produca-
 tur. 3. Delectatio deinde motui naturaliter conjuncta,
 secumque ex consensu ante omnem deliberationem tra-
 hens partem inferiorem rationis ac voluntatis, nec ipsa
 peccatum est. Quod si superior ratio primum motum
 occupet, meritum magnum acquiritur: si non potuerit,
 & advertens suggestionem motumque, statim resistat,
 actibus contrariis saltem virtualibus elicitis, adhuc
 merito locus est. Si verò ratio superior hæreat nonnihil,
 primisque suggestionibus non resistat, cum tamen possit,
 tum in peccati territorium intratur, & siquidem ratio
 attentione alterius rei occupata impediatur, dicitur de-
 lectatio subreptitia, nec defectu advertentiæ levem cul-
 pam excedere potest: sed hæc diu durare non silet, cum
 rationem exeat suo objecto. Si verò advertat suggestio-
 nem, neque tamen contra eam statim insurgat, sed pi-
 gritia & corpore sinat motum illum aliquâ temporis
 morâ extendi, licet nondum deliberationem aut con-
 sensum elicerit, tum peccatum veniale delectationis
 committitur, majus minusve, pro modo delectationis
 & negligentia. Quod si post ejusmodi delectationem
 non resistatur, sequitur consensus sive peccatum: qui si
 adhuc ex vehementi impulsione deliberationem plenam
 præcedat, hacque superveniente ratio resistat rejiciatque
 motum, tum quidem censendum est necdum peccari
 mortaliter, etsi proximè accedatur. Cum verò plenâ
 deliberatione, actu vel virtute, habitâ, consensus jun-
 gitur, jam non dubitari amplius potest de peccato mor-
 tali, si gravis sit, sive deinde in ipsum opus tendat, sive

in illicitam delectationem tantum cogitatione sumptam, sive in neutrum expressè tendendo, sensui oblectationem, quam advertit, sine alia deliberatione etiam & resistantia permittat, hoc enim casu potest & debet resistere, & non facit, adeoque virtualiter consentit. Præterea id etiam advertendum est, dæmonem atque sensum tentationes inspicere sub enunciatione significante consensum, volo hoc facere &c. cum tamen longissimè absit voluntas consensûs, qui neutiquam ex incidentibus verbis, sed vero suo proprio actu dijudicandus est.

227. Q. 39. Quomodo peccet, advertens actionem suam esse peccatum, sed non cogitans, an sit mortale an veniale. R. Hoc resolutum est l. 1. à n. 1.

228. Q. 40. Quomodo peccet, advertens actionem suam esse mortale, sed abstrahens, quale & cuius speciei sit. R. S. Thom. 1. 2. q. 19. a. 5. ad 3. dicit nunquam ita abstrahi, sed semper cognosci malum in certa specie: Idem dicunt Vasq. & alii cum Merat. d. 7. s. 7. , sed dato supposito, dicendum est peccare mortaliter, peccato speciei innominatæ, quæ opponitur honestati actûs, quo quis velle non peccare mortaliter, Oviedo in 1. 2. t. 4. controv. 1. p. 3. Vide dicta hic n. 21. inf. 1. & 2.

229. Q. 41. Quomodo peccet, qui deliberat, an velit in mortale consentire. R. Si faciat plenè advertenter, peccat mortaliter, quia voluntas sic hærens, re ipsa appretiat peccatum cum Deo, sicuti enim dubitans in fide, ideo peccat mortaliter, quia hæret, velitne plus tribuere authoritati Dei revelantis, an iudicio suo vel apparentiæ rationis in oppositum, ita multò magis hic, quando hæret, an præferre velit Deum an peccatum. 2. Saltem per hoc se exponit periculo proximo consentit